



Mikael Wallén  
Tel: 010-6981339  
mikael.wallen  
@naturvardsverket.se

BESLUT  
2017-12-20      Ärendenr:  
NV-08303-17

Enligt sändlista

## **Överlämnande av rätt att besluta om skyddsjakt efter järv till vissa länsstyrelser**

### **Beslut**

Naturvårdsverket överlämnar rätten att besluta om skyddsjakt efter järv till länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Västernorrlands län samt till länsstyrelserna i mellersta rovdjursförvaltningsområdet. Detta beslut gäller från den 1 januari 2018 till och med den 31 maj 2018.

Detta beslut får enligt 58 § 6 jaktförordningen (1987:905) inte överklagas. Beslutet ska med stöd av 59 § jaktförordningen gälla utan hinder av att det har överklagats, om det överklagas.

### **Villkor**

1. När en länsstyrelse fattar beslut om skyddsjakt ska länsstyrelsen lägga in beslutet om skyddsjakt i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut samma dag som beslutet fattats.
2. Länsstyrelsen ska inom 48 timmar efter att djur fällts under skyddsjakt rapportera detta till Naturvårdsverket. Rapportering ska ske i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut. Om utfallet av en beslutad skyddsjakt blir att inget djur fällts, ska rapportering om detta ske i samma databas inom 48 timmar efter jakttidens slut.
3. Djur som fällts eller påskjutits ska registreras kontinuerligt i Rovbase under skyddsjakt för respektive art.

## Bakgrund

### *Förarbeten*

Möjligheten att delegera beslut om jakt från Naturvårdsverket till en länsstyrelse infördes efter propositionen En ny rovdjursförvaltning (2008/09:210). Delegering medgavs då under vissa förutsättningar. Riksdagen beslutade den 10 december 2013 om En hållbar rovdjurspolitik (prop. 2012/13:191, 2013/14:MJU7). I propositionen uttalas att delegering till länsstyrelsen av beslutanderätten avseende skyddsjakt på stora rovdjur bör ske utan begränsning, även till län som saknar reproducerande stam av den aktuella arten (s. 48).

### *Tidigare beslut*

Naturvårdsverket har i beslut den 22 december 2016 överlämnat rätten att besluta om skyddsjakt efter björn, varg, lodjur och järv till vissa länsstyrelser (NV-08042-16). Beslut innehåller inga begränsningar i antal djur som får fällas med stöd av länsstyrelsernas beslut. Överlämnandet av rätten att besluta om skyddsjakt efter järv har dock en begränsning i tid och gäller till och med den 31 december 2017. Beslutet innehåller villkor om löpande rapportering av beslut om skyddsjakt och om utfallet av beslutade skyddsjakter. Villkoren syftar till att möjliggöra uppföljning av jakten.

### *Uppföljning*

Naturvårdsverket ska löpande bedöma om överlämnandet av rätten att fatta beslut om skydds- och licensjakt till länsstyrelserna försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos arterna eller om möjligheten utnyttjas i för stor omfattning. Naturvårdsverket har sammanställt länsstyrelsernas beslut om skyddsjakt och i tabell 1 framgår det hur många individer som länsstyrelsernas beslut omfattat samt antalet avlivade djur med stöd av dessa beslut. Besluten rör tidsperioden 1 januari 2017 till och med den 18 december 2017, vilket motsvarar i huvudsak den tid som länsstyrelserna haft möjlighet att fatta beslut om skyddsjakt med stöd av tidigare beslut (NV-08042-16).

*Tabell 1 utvisande sammanställning av länsstyrelsernas beslut om skyddsjakt efter järv under perioden from 1 januari 2017 tom 14 december 2017*

Art	Antal djur i beslut om skyddsjakt	Antal avlivade djur under beslutad skyddsjakt
Järv	36	10

## Skäl

### *Aktuella bestämmelser*

Enligt 24 a § första stycket jaktförordningen får Naturvårdsverket överlämna till länsstyrelsen att besluta om skyddsjakt efter björn, varg, järv, lo och kungsörn med stöd av 23 b §.

Av 24 c § andra stycket jaktförordningen följer att Naturvårdsverket fortlöpande ska bedöma om möjligheten att jaga rovdjur med stöd av beslut enligt 24 a § försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga

utbredningsområde, eller möjligheten annars utnyttjas i stor omfattning. Om Naturvårdsverket bedömer att så är fallet, får Naturvårdsverket ändra eller återkalla ett sådant beslut.

Av 58 § 6 jaktförordningen framgår att Naturvårdsverkets beslut enligt 24 a § inte får överklagas. Enligt 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket förordna att beslutet ska gälla utan hinder av att det har överklagats.

### **Naturvårdsverkets bedömning**

#### *Bedömning av tidigare delegerad beslutanderätt*

För att bedöma om Naturvårdsverkets delegering till länsstyrelserna av rätten att fatta beslut om skyddsjakt försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arterna, bör Naturvårdsverkets sammanställning av beslutade skyddsjakter under det senaste året ställas i relation till populationernas storlek, rapporterade referensvärden för arterna, förväntad tillväxttakt hos arterna samt annat jaktligt uttag under samma period. I tabell 2 nedan redovisas dessa uppgifter för tidsperioden 1 januari 2017 till 18 december 2017.

Tabell 2

Antal Järvar i beslut om skyddsjakt	Antal avlivade djur under beslutad skyddsjakt	Beräknad populationsstorlek	Andel fälld genom legal jakt (%)	Andel fälld genom legal jakt samt beslutade i upphävda beslut (%)	Referensvärde <sup>1</sup>
36	10	522 <sup>2</sup>	1,9%	6.1%	600

Inventeringarna av järv visar på en nedgång i populationen under tidsperioden 2012 till 2017. 2012 beräknades den nationella populationen uppgå till ca 750. 2017 beräknas populationen uppgå till ca 522 individer. Den senaste populationsberäkningen understiger det satta referensvärdet för järv om 600 individer. Under perioden 1 januari 2017 till och med den 18 december 2017 avlivades 10 järvar i samband med skyddsjakt vilket motsvarar 1,9 % av populationen. Utöver detta uttag har länsstyrelserna beviljat skyddsjakt efter ytterligare 22 järvar i beslut som har upphävts av Förvaltningsrätten i Luleå. Totalt skulle det motsvara ett uttag på 6,1 % vilket ligger över den beräknade populationstillväxten för järv på 4,6%, och skulle sannolikt medföra en minskning av järvpopulationen på nationell nivå. För att återfå gynnsam bevarandestatus behöver järvstammen öka till över 600 individer i Sverige och den legala jakten behöver följaktligen begränsas till ett minimum under de närmaste fem åren (se vidare under avsnittet vägledning i detta beslut).

#### *Bedömning om ny delegation*

Naturvårdsverket har möjlighet att överlämna rätten att besluta om skyddsjakt efter de stora rovdjuren till länsstyrelsen. Enligt den gällande rovdjurspolitiken är det en styrka att beslut om skyddsjakt efter björn, varg, lodjur och järv fattas regionalt, nära de som berörs av besluten. Sedan den 1 januari 2014 behöver inga specifika

<sup>1</sup> Rapporterat 2013

<sup>2</sup> Inventering 2017.

förutsättningar vad gäller rovdjursstammarna i de aktuella länen vara uppfyllda för att delegering av skydds jakt ska kunna ske. Ett viktigt underlag vid fråga om delegering är uppföljningen av länsstyrelsernas beslut om skydds jakt och bedömningen av om besluten har försvårat upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus.

Det finns sedan den 1 januari 2014 inte någon möjlighet för Naturvårdsverket att i delegeringsbeslut ange hur stort antal individer av respektive art som högst får fällas genom skydds jakt. Naturvårdsverket vill betona att det ankommer på respektive länsstyrelse att se till att varje skydds jaktansökan och ärende utreds och prövas i enlighet med gällande bestämmelser för skydds jakt. Det är också viktigt att länsstyrelserna i samverkan tar ett nationellt ansvar för att järvpopulationen når gynnsam bevarandestatus inom en så snar framtid som möjligt.

Antalet järvar uttagna i skydds jakt under 2017 motsvarar 1,9 % av populationen vilket ligger under järvpopulationens tillväxttakt på 4,6 %. Om andelen avlivade järvar av den totala populationen hålls på 2 % innebär det enligt vägledningen i tidigare beslut (NV-08042-16) att gynnsam bevarandestatus kan uppnås 2023. Naturvårdsverket har haft dialog med länsstyrelserna i norra rovdjursförvaltningsområdet samt i Dalarna under hösten kring det uttag som beslutats i de inhyllade/upphävda besluten om skydds jakt efter järv i Norrbotten och Jämtland och påtalat att besluten inte tagit tillräcklig hänsyn till gynnsam bevarandestatus för järven som art.

Länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands samt Dalarnas län har försäkrat att de kommer att följa Naturvårdsverkets vägledning om att skydds jakt efter järv ska bedrivas så att gynnsam bevarandestatus uppnås samt att möjligheten till skydds jakt inte ska nyttjas i för stor omfattning. Det finns därför skäl att till dessa län delegera rätten att fatta beslut om skydds jakt efter järv t o m maj 2018. Det skapar förutsättningar för en fortsatt dialog och förnyad bedömning om delegation senare i vår.

De sydliga länen där järv kan förekomma har haft delegation. I dessa län har ingen skydds jakt förekommit under 2017. Naturvårdsverket gör bedömningen att det är lämpligt att de har fortsatt delegation och ser inte att det innebär en risk för att uppnåendet av gynnsam bevarandestatus försvåras.

Länsstyrelsen i Jämtlands län har framfört att den står fast vid sina bedömningar som kommer till uttryck i det skydds jaktbeslut (Lst dnr 218-7855-2017) som Förvaltningsrätten i Luleå upphävde i dom den 7 december 2017 i mål nummer 2532-17. Länsstyrelsen har även uttryckt en avsikt att överklaga förvaltningsrättens dom. Mot denna bakgrund finns det skäl att inte delegera rätten att fatta beslut om skydds jakt efter järv till Länsstyrelsen i Jämtlands län i nuläget. Det finns möjlighet till en fortsatt dialog och förnyad bedömning om delegation senare i vår.

#### *Villkor*

Naturvårdsverket har för avsikt att årligen utvärdera om delegerad beslutanderätt försvårar upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos arterna eller om möjligheten annars utnyttjas i för stor omfattning. Naturvårdsverket bedömer att de krav som ställs på länsstyrelserna i relation till arternas populationstillväxt och

avseende rapportering av jaktbeslut och jaktresultat möjliggör en ändamålsenlig uppföljning.

### Vägledning

När Naturvårdsverket överlämnar rätten att besluta om skydds jakt till länsstyrelserna, övergår också ansvaret till länsstyrelserna att använda skydds jakt som verktyg i förvaltningen så att nationella mål nås. Riksdagen har beslutat att det övergripande och långsiktiga nationella målet för rovdjurspolitiken är att varg, björn, järv och lodjur i Sverige ska uppnå och bibehålla gynnsam bevarandestatus enligt art- och habitatdirektivet.

Järv har haft negativ populationsutveckling de senaste åren med en uppgång år 2017, har lägre tillväxttakt jämfört t ex varg och lodjur och har ännu inte gynnsam bevarandestatus. Därför behöver beslut om skydds jakt fattas med försiktighet. Den beräknade årliga tillväxttaket för järv är 4,6%. I tabell 3 framgår hur lång tid det tar innan landets järvpopulation återfår gynnsam bevarandestatus vid olika årliga uttag.

Tabell 3  
Beräkning Populationstillväxt järv

Förväntad årlig procentuell ökning = 4,6%, 2017 års bestånd 522 järvar		Tid att nå pop.storlek 600	
Beskattning (jakt per år):	0,0%	3,1	år
	1,0%	3,9	år
	2,0%	5,4	år
	3,0%	8,8	år
	3,6%	14	år
	4,0%	23	år
	5,0%	osannolikt	
	7,0%	- " -	
	7,6%	säker minskning	
	8,0%	säker minskning	

Utan jaktligt uttag tar det ca 3 år innan populationen åter har gynnsam bevarandestatus, och med ett årligt uttag motsvarande det senaste årets skulle det ta minst 5 år innan järvstammen återfått gynnsam bevarandestatus. Tillstånd för skydds jakt på järv bör därför medges restriktivt för att det övergripande nationella målet om gynnsam bevarandestatus för järv ska kunna uppnås inom rimlig tid.

### Övrigt

Beslut om skydds jakt och rapportering om fällda djur ska enligt villkor 2 och 3 läggas in i Naturvårdsverkets databas för jaktbeslut på webben. Databasen nås på <https://ekstranett.miljodirektoratet.no/sites/naturvardsverket>. Inloggningsuppgifter fås av Naturvårdsverket.

Naturvårdsverket vill även påminna om följande.

- Dispens från Naturvårdsverket krävs i varje enskilt fall för användning av andra jaktmedel än de som är tillåtna jaktmedel vid skydds jakt.
- Naturvårdsverket har utfärdat föreskrifter och allmänna råd (NFS 2002:18) om jakt och statens vilt där det framgår vilka vapen som är godkända för jakt efter bland annat rovdjur.
- Beslut om skydds jakt som sker med hänvisning till detta beslut om delegering ska uppfylla de förutsättningar för jakt som anges i 23 a § jaktförordningen.
- Naturvårdsverket har tagit fram stöd till länsstyrelserna för beslut om skydds jakt i form av ”Riktlinjer för beslut om skydds jakt”, se bilaga.

---

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit biträdande avdelningschef Gunilla Ewing Skotnicka, föredragande, enhetschef Marcus Öhman, enhetschef Maria Hörnell Willebrand, viltjurist Nils Henriksson och vilthandläggare Mikael Wallén.

*Detta beslut har fattats elektroniskt och saknar därför namnunderskrifter.*

Björn Risinger

Gunilla Ewing Skotnicka

Bilaga:  
Riktlinjer för beslut om skyddsjakt

Sändlista:  
Samtliga länsstyrelser

För kännedom:  
Sametinget Viltskadecenter  
Järvprojektet  
Miljö- och energidepartementet  
Näringsdepartementet  
Jordbruksverket  
Rådet för rovdjursfrågor  
Polismyndigheten  
Statens veterinärmedicinska anstalt  
Naturhistoriska riksmuseet  
Direktoratet for Naturforvaltning, Norge  
Jord- och Skogsbruksministeriet, Finland